

P o s u d e k

konzultanta rigorózní práce Davida Marka na téma

„Vývoj právní úpravy továrenského podnikání v Československu“ (149 str.)

Práce má svou koncepcí neobvyklou podobu, struktura odpovídá záměru autora ukázat, jak vznikala tovární jednotka podle předpisů vydaných habsburskou monarchií a jak se vyvíjela později, od roku 1945. Zabývá se v první řadě vybranými úseky živnostenského práva především živnostenským řádem z roku 1859. Jeho poměrně liberální obsah sloužil jako právní základ činnosti továren v období monarchie a postačil i Československu až do znárodnění.

Hlavním, nosným záměrem autora bylo sledovat podnikání jedné neveliké konkrétní firmy, k jejíž historii měl pravděpodobně bližší osobní vztah. Zdá se však, že archivní zdroje, které zkoumal, jsou dost omezené. Celkové a podrobnější objasňování právní agendy založení a činnosti továren si vyžádá studium dokumentace více podniků. To by však samozřejmě přesáhlo rámeček běžné rigorózní práce.

Vhodným způsobem autor pracoval s textem živnostenského řádu, vybral, uvedl a vysvětlil základní pojmy nezbytné pro tovární živnost. Provoz továren částečně ovlivňovala aktivita pracovních sil, autor k pojmům továrních podnikatelských aktivit přiřadil informační přehled právní úpravy odborové organizace zaměstnanců, která byla důležitým činitelem firemních změn od roku 1945.

Zajímavé archivní autentické údaje o vybraném továrním subjektu podle živnostenského rejstříku a pozemkových knih cituje i komentuje v krátké kapitole IV. Konkrétními příklady ilustruje právní kroky vyžadované živnostenským řádem – z roku 1925 zápis do živnostenského rejstříku svobodné živnosti vyrábějící „po továrnicku“. Autor sledoval dále změny zapisovaných údajů až do roku 1942. Finanční obtíže firmy se objevily v zápisech vložených do pozemkové knihy. Podobně využil bohatší archivní materiál v kapitole VI. o národní správě daného podniku.

Stejně jako výklad o období první republiky, kde přiblížil živnostenské předpisy, pojednal v hrubých rysech obecně o národní správě a konfiskacích. Sám píše že právněhistoricky v celém sledovaném období existence továrny jsou nejzajímavější léta 1945 – 1948. Opírá se o nejnovější literaturu (J. Kuklík) a předkládá dokumenty relevantní pro

konfiskaci dané firmy. Národní správa a konfiskace majetků podle dekretů presidenta republiky dostávají v posuzované práci konkrétní podobu v dokumentech odborové organizace, konfiskačního výměru atd.

Následující období tj. znárodnění továren, tvoří v podstatě rozsáhlejší závěrečnou partii, když v práci předkládá nové předpisy o národních podnicích a připomíná hospodářský zákoník.

Autor předložené práce má přehled o zkoumaných otázkách i o jejich širších souvislostech. Studoval a využil vybrané archivní dokumenty, předloženou prací dokládá schopnost samostatné tvůrčí činnosti.

Doporučuji obhajobu, u které může, m.j., nastínit jiný možný postup zpracování tématu o kterém se zmiňuje v úvodu.

V Praze dne 18.6.2014

Doc.JUDr. Ladislav Soukup, CSc.

konzultant